

YUSUF FİDAN

EĞİTİMDE ÇÖKÜŞ

İnanç Eksenli Eğitim ve Sonuçları

DESTEK YAYINLARI: 1138

ARAŞTIRMA: 270

YUSUF FİDAN / EĞİTİMDE ÇÖKÜŞ

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül
Editör: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: Işıl İlgıt Şimşek
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Ağustos 2019

Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-653-0

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari
www.destekmedyagrubu.com

Deniz Ofset – Nazlı Koçak
Sertifika No. 40200
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

YUSUF FİDAN

EĞİTİMDE ÇÖKÜŞ

İnanç Eksenli Eğitim
ve Sonuçları

İÇİNDEKİLER

YAZAR HAKKINDA	11
ÖNSÖZ	13
GİRİŞ	15

1. BÖLÜM

EĞİTİM, DİN VE TOPLUM

1. “Eğitim ve Öğrenim” Hem Hak Hem de Ödevdir.....	21
2. Farabi-Gazali Ayrışması ve İnanç Siyaseti	24
Bilimi Rehber Edinmiş Müslüman Âlimler.....	25
3. Kısa Tarihçe: Buralara Nereden ve Nasıl Geldik?	28
4. Dine Dayalı Duygu Siyaseti ve Yeni Osmanlıcılık	33
Cumhuriyet Değerlerine Neden Bu Kadar Karşılar?	34
Yeni Osmanlıcılık ve İnanç İstismanı	36

2. BÖLÜM

EĞİTİM SİSTEMİNİN TARİHİ SÜRECİ

1. Osmanlı Dönemi Eğitim Sistemi.....	39
2. Tevhid-i Tedrisat ve Laik Eğitime Geçiş.....	42
Tevhid-i Tedrisat’ın Hazırlıkları.....	43

Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun Kabulü ve Sonuçları.....	45
Tevhid-i Tedrisat Neden Bu Kadar Önemli?	47
3. Atatürk'ün Eğitim Anlayışı.....	49
4. Demokrat Parti Dönemi (1950-1960)	53
Demokrat Parti Dönemi Eğitim Politikaları	55
5. 27 Mayıs'tan 12 Eylül'e (1960-1980)	58
6. 12 Eylül Darbe Dönemi (1980-1983)	61
7. ANAP-DYP-SHP-CHP-RP Hükümetleri (1983-1997)...	63
<i>ANAP Hükümetleri:</i>	64
<i>DYP-SHP ve DYP-CHP Koalisyonları:</i>	64
<i>Anayol, Refahyol, Anadol-D Hükümetleri:</i>	64
8. 28 Şubat Postmodern Darbe Süreci (1997-2002).....	67
9. AKP İktidarları (2002 ve Sonrası)	72
Laik Eğitime En Sert Darbeler Bu Dönemde Vuruldu..	73
10. 2002'den Günümüze Değişen Sınav Sistemleri	75
4+4+4 Sonrası ve TEOG Bilmecesi	78
11. Türk İnsanı Zaten Yeterince Dindar Değil mi?	82
Anketlere Göre Aileler Nasıl Bir Eğitim İstiyor?	88
12. Yeni Eğitim Sisteminin Hazırlıkları.....	90
Yeni Eğitim Sisteminin Yasal Gerekçeleri Nelerdi?	92
13. Üniversitelerde Türban Yasağı Nasıl Aşıldı?	95
Türbanın Hukukla Kapışması	96

3. BÖLÜM

4+4+4 EĞİTİM SİSTEMİ

1. Yeni Eğitim Sistemi Neler Getirdi-Götürdü? 103
2. Türban Okullarda Dokuz Yaşa Kadar İndi 109
3. Seçmeli Dini Dersler Gerçekte Ne Kadar Seçmeliydi? ... 111
4. İlkokula Başlama Yaşı Neden 5'e İndirildi? 117
 - Erken Mesleki Eğitim Ne Kadar Doğru? 123
5. 8 Yıllık Kesintisiz Eğitim Başarısız mıydı? 125
 - Neden Kesintili Eğitim? 128
6. Okulöncesi Eğitim Neden Zorunlu Değil? 130
7. Değerler (!) Eğitimi de Unutulmadı 134
 - Avrupa Kültürünün "Değerler Eğitimi" ve Biz 138
8. Cemaat Okullarına Devlet Desteği 141
9. Eğitimde Piyasalaşma 145
 - Eğitim-Sen'in Raporunda Eğitimin Sermayeleşmesi 147
10. AYM: "İslami eğitim Anayasa'ya aykırı değil!" 150
 - Anayasal ve Yasal Düzenlemeler Laikliği Koruyor 153
 - AYM'nin Önceki Kararları 154
 - "Yeni" AYM'nin Vardığı Sonuç 155

4. BÖLÜM

İMAM-HATIPLER PROJESİ

1. Yeni Eğitim Sistemi ve İmam-Hatipler 157
 - İmam-Hatip Ortaokulları Okul ve Öğrenci Sayıları 158
 - İmam-Hatip Liseleri Okul ve Öğrenci Sayıları 158

2. İmam-Hatip Ortaokulları'nın Tekrar Açılması.....	162
3. İmam-Hatipler Sınıfta Kaldı.....	169
4. İmam-Hatipliler Deizme mi Kayıyor?.....	172
5. Diyanet ve Toplum İnançlarıyla Yönetmek.....	175
İnanç Temelli Yönetim Anlayışı.....	176

5. BÖLÜM

YENİ SİSTEMİN SONUÇLARI

1. Yeni Eğitim Sistemine Eleştiriler.....	179
Bakan Yılmaz'a Göre Sistem Çok Başarılı!.....	185
Bakan Ziya Selçuk da Sistemden Yakınıyor.....	186
2. Zorunlu Din Derslerine Karşı Hukuk Mücadeleleri.....	188
AİHM, AYM ve Danıştay Kararları Yok Sayıldı.....	191
Bu Derslerde Neler Öğretiliyor?.....	192
Bu Derslere Karşı Hukuk Mücadeleleri.....	193
Türkiye'deki Zorunlu Din Eğitimine Uluslararası Tepkiler.....	194
3. Üniversite Sınav Sonuçlarına Göre Eğitimin Karnesi.....	198
4. Türkiye'nin Eğitim Karnesi: PISA.....	201
Ülkelerin Puan Karşılaştırması.....	204
5. PISA Sonuçları Neler İfade Eder?.....	206
6. PISA Direktörü: "Öğrettikleriniz artık gereksiz!".....	209
7. Evrim Eğitimi Neden Kaldırıldı?.....	211
Üniversitelerde Evrim Eğitimi.....	215

8. FATİH Projesi de Hüsrarla Sonuçlandı.....	217
9. Yükseköğretim de Yeni Sistemden Payımı Aldı	219
Üniversitelerde Yaprak Dökümü ve Akademik Yıkım	220
10. Diyanet, Cemaat ve Milli Eğitim İşbirlikleri.....	225
MEB ile Dini Vakıflar Arasındaki Protokoller.....	226
Danıştay’dan “Bu kadar da olmaz!” Kararı	229
11. Yeni Müfredat: Ulustan Ümmete Dönüşümün İzleri	230
Ulusal Bayram ve Törenler de Yasaklandı.....	233
Ders Kitaplarında Şariat Eğitimi.....	235
12. Dinselleştirme Faaliyetleri Ne Sonuçlar Verdi?	237
13. Türkiye’nin Uluslararası Karnesi.....	240
14. Ülkenin Kan Kaybı: Beyin Göçü	247
Türkiye’den Beyin Göçünün Maliyeti 230 Milyar Doların Üzerinde	248
Gençler Neden Göçüyor?	248
Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Beyin Göçüne Yaklaşımı ..	250
Önce Temel Paradigmalar Değişmeli	251
Sadece Beyin Değil Sermaye Göçü de Arttı	252
Beşeri ve Ekonomik Sermaye Göçü Nasıl Önlenir?	252

6. BÖLÜM

PEKİ NELER YAPILMALI?

1. Siyasal Yönetmel ve Toplumsal Çöküş	255
İktidarın Despotik Uygulamalarının Sebepleri.....	257

Siyasal Yönetmel ve Toplumsal Çöküş Birlikte Gelişiyor	259
Peki Siyaset ve Toplum Buralara Nasıl Evrildi?.....	261
2. Eleştiriler Asıl Noktalara Yönlendirilemedi	263
3. Laiklik Mücadelenin Temel Ekseni Olmalıdır	265
4. Örgütlü Mücadelede Eğitim Sendikaları.....	268
5. Siyasi Muhalefet Neden Kararlı Tepki Gösteremiyor?	273
6. “Şaşırma ve Kabullenmeme Hakkı”ndan Vazgeçmemek	276
“Alışın artık, ne var bunda?” Söylemi Kimin İşine Yarıyor?	278
Baskılara Karşı Ne Yapılmalı?	280
SON SÖZ	283
KAYNAKÇA VE İLERİ OKUMA	287
Kitaplar	287
Makaleler ve Süreli Yayınlar	288

YAZAR HAKKINDA

1965 yılında Kırşehir’de doğdu, ilköğrenimini bu şehirde tamamladıktan sonra Polis Koleji ve Polis Akademisi lisans eğitimi ile Kamu Yönetimi yüksek lisans eğitimini (TODAİE) Ankara’da tamamladı. Güvenlik bürokrasisinde yurdun çeşitli yerlerinde orta ve üst düzey yönetici ve Polis Akademisi-Polis Meslek Yüksek Okulu’nda öğretim görevlisi olarak çalıştı, 2016 yılında emekli oldu. Çeşitli özel eğitim kurumlarında Kamu Yönetimi dersleri vermekte. 2018 yılında Siyah-Beyaz yayınlarından *Evrin ve Bitmeyen Kapışma-Türk Eğitim Sisteminde Evrin* isimli ilk kitabı yayımlandı. *Yurt* gazetesi ve toplumsal.com.tr haber sitesinde güncel-politik köşe yazıları yazmaktadır. “Ülkemizde Polis İmajı ve Kimliği” başlıklı yüksek lisans tezi ve çeşitli dergilerde yayımlanmış makaleleri bulunmaktadır.

fidan_yusuf@hotmail.com

ÖNSÖZ

Türkiye’de 1 kitap başına 12 bin 89 kişi düşüyor, Japonya’da ise 1 kişiye 25 kitap.

Uzun sözün kısası, okumuyoruz.

Daha doğrusu o-ku-ya-mı-yo-ruz.

Türkiye, okuryazarlık konusunda dünyada ilk 50 ülke arasında değil.

Tablo hazin falan değil. Düpedüz korkunç. Bildiğiniz facia. Dahası *ayıp!*

Yusuf Fidan’ın kitabı, bu karanlığa ışık tutuyor. Yalnızca kitap yazma konusunda fakir ülkemize bir eser armağan etmekle kalmıyor, eğitimde neden “en dipte” olduğumuzu anlayıp anlatıyor.

Akıl/bilim değil “inanç eksenli” eğitimin geldiği noktayı ve Türkiye’ye “malîyetini” gözler önüne seriyor.

Milenyum’un başlangıcında, dünya, siyaset bilimci Huntington’ın “Medeniyetler Savaşı” tezini tartıştı. Ona göre yerküre; Batılı, İslam, Latin Amerikalı, Afrikalı, Çinli, Hindu, Ortodoks, Budist, Japon diye kategorize ettiği medeniyetlere ev sahipliği yapıyordu. Ve bunların başat ikisi, Batı ve İslam arasında çatışma kaçınılmazdı.

“İlimli İslam” bu çatışmaya panzehir diye düşünülüyordu. Türkiye de, nüfusunun büyük çoğunluğu Müslüman bir “cumhuriyet” olarak reçetenin uygulanacağı en uygun mevzi gibiydi.

AKP'nin yolu böyle açıldı. Tarikatlara, cemaatlere böyle yol verildi. Eğitim, siyaset ve giderek gündelik yaşam böyle "inanç ekseninde" şekillendi.

Yusuf Fidan bu yolculuğu sergilerken, gerçek çatışmanın bilim/teknoloji alanında yaşanacağını da gösteriyor.

Ne kadar okuyorsunuz, biliyorsunuz, üretiyorsunuz? Teknolojiye ne kadar hâkimsiniz ve daha ne kadar ileri götürüyorsunuz? Gıdası karbonhidrat ve anlamını bilmediği birkaç duadan ibaret kuşakların zekâsı, yazılımını "başkalarının yaptığı" yapay zekâ ile boy ölçüşebilir mi?

Yusuf Fidan, geleceğin nasıl gelmekte olduğunu gösteriyor.

Suç delilleriyle birlikte!

Eline sağlık!

Ayşenur Arslan
Gazeteci-Yazar

GİRİŞ

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Alpaslan Durmuş'un Haziran 2017'de yeni müfredattan ve bunun içinde çok önem verdikleri "değerler eğitimi"nden bahsederken kullandığı metafor, yeni eğitim sisteminin en açık özetini veriyordu: "Yerli ve milli değerlerimiz bizim programımızın imamesidir. Her bir program unsuru ve her bir ders birer tespih tanesi ise bu tespih tanelerinin en tepesinde ve *hepsinin önünde bir tespih imamesi olarak* değerlerimiz durmaktadır" dedi. Yani "yerli ve milli değerler" tespihin başındaki uzun parça olan "imame" olacak, eğitimin diğer araçları olan bilim, fen, matematik, sanat, kültür ve diğer içeriklerdeki dersler (ancak bu "milli-manevi" imamenin arkasında) boncuk gibi hizaya girmiş unsurlar olarak ele alınabilecekti. "İmame" olan "milli ve manevi değerler"den sadece din unsurunun anlaşıldığı da zaten gizlenmiyordu. Burada bahsedilen milli değerlerin, Atatürk ve onun liderliğinde yürütülen milli kurtuluş mücadelesi ile sonrasında yürütülen milli kalkınma çabaları ve devrimleri olmadığı ortadaydı. Yoksa, "sadeleştirme" bahanesiyle bu konuları içeren dersler iyice budanır mıydı? Diyanet'e hazırlattırılan ve bu kitapta incelediğimiz konular arasında yer alan "Değerler Eğitimi" ders kitabında din eğitimi dışında hiçbir milli ve manevi değere yer verilmemiş olması da bu tespiti kanıtlamaya yetiyordu.

Son on yedi yıl içinde Türk eğitim sisteminin planlı bir şekilde ve adım adım çağdaş, bilimsel ve laik temelden uzaklaştırıldığı görülüyor. İnanç eksenli bir eğitim anlayışı ile kalkınmış ve gelişmiş tek ülke örneği yok dünyada. Çocuklarımızın ve ülkemizin aydınlık geleceğinin aklın ve bilimin ışığında bir eğitim sistemi ile mümkün olacağını ideolojik saplantıda olmayan herkes biliyor. Bu yalın gerçeği ülkeyi on yedi yıldır yöneten AKP iktidarları ve onları yönlendiren uzman kadrolar bilmiyorlar mı? Biliyorlarsa, bu çocukların özgür düşünme, araştırma ve sorgulama becerileri kazanmasını sağlayacak Aydınlanmacı bir eğitim sistemini kurmaya niye çalışmıyorlar? Bu gerçekleri bildikleri halde neden eğitim sistemini gitgide daha çok inanç eksenine oturtmaya gayret ediyorlar, bunun için sürekli sistem değişiklikleri yapıyorlar? Sık sık değiştirilen, ailelere saç baş yolduran ve başarısızlığı tescilli mevcut eğitim sisteminde ısrarda temel amaç nedir acaba?

İktidarın eğitimle bu kadar uğraşması boşuna değil; işin özeti, inanç ve itaat temelli algılayan ve düşünen kuşakların yetişmesini arzuluyorlar, özgür düşünceli, sorgulayıcı ve yaratıcı zihinler istemiyorlar. Kendilerinin uydurduğu temelsiz yeni tarih anlayışlarına uygun, modern dünyanın insani ortak değerlerinden bihaber, kolay yönetilecek bağınaz nesiller istiyorlar. Bu yüzden şanlı kurtuluş mücadelemizi kenara koyup, yeni ve uydurma kahramanlık öyküleri yazıyorlar. Gençlere tarihimizi öğrenmeleri için okumalarını ve araştırmalarını değil, Abdülhamit'in sözde hayatını anlatan, gerçeğe dayanmayan kurgu tarih dizileri tavsiye ediyorlar.

Cumhuriyet devrimlerinin gerçekte kimlere ve hangi zihniyete karşı yapıldığını bilmeyen, Atatürk'ü ve Aydınlanmacı düşüncelerini kavrayamayan nesilleri, iktidarlarının geleceğinin teminatı görüyorlar. Bunun için ulusal bayramların kutlanmasını bir şekilde engelleyip, aynı günlere sonradan icat edilen

dini gün ve hafta kutlamaları koyuyorlar. Siyasal iktidar her neyin mücadelesini veriyorsa bunun “Kurtuluş Savaşı” olduğu düşündürülen, şehitliğe özendirilen siyasal İslamcı nesiller yetiştirmek istiyorlar. Günlük siyasi faaliyetlerini ve iktidarda tutunma çabalarını “kutlu dava” diye sunuyorlar. İlk dile getirildiğinde ütopya gibi görülen “dindar ve kindar nesiller” yetiştirmek hedefi ancak eğitime el atmakla mümkün olurdu, tam olarak bunları yapmaya çalışıyorlar.

İktidar bu amaçlarına ulaşmak için, her türlü eleştiriyi yok sayarak, aklına gelen her değişikliği denedi ve halen deniyor. Dönemin Milli Eğitim Bakanı İsmet Yılmaz Eylül 2017’de bir beyanında, Türkiye’nin önceliğini eğitime verdiğini ifade etti ve “İnanın çok şey yaptık. Yaptığımız o şeylerden birisi de *eğitimde Türkiye’ye çağ atlattık*” dedi. Şaka gibi değil mi, ama şaka yapmıyor adam, gayet ciddi. Eğitimde koydukları “hedefler” vardı, bu hedeflere ulaşmada gerçekten de büyük ölçüde başarılı (!) oldular, bunu inkâr etmek haksızlık olur! Bu kitabın ana konusu da zaten bu “hedefler”; AKP iktidarlarının eğitim sisteminde yapmaya çalıştıkları dönüşümün sebepleri ve bunlardan alınan sonuçlar nelerdir, ülke bu amaç uğrunda nerelerden nerelere geldi?

“Benim sözlerim bilimle ters düşerse bilime inanın...” “Eğitimdir ki bir ulusu ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir toplum olarak yaşatır ya da tutsaklığa ve düşkünlüğe sürükler...” “En büyük savaş cahillığe karşı yapılan savaştır...” diyen bir kurucu liderden “Ben eğitilmemiş cahil halkın ferasetine inanırım”¹ diyen bilim (!) insanını YÖK Denetleme Kurulu’na

1. Bir TV oturumunda “Ben daha çok cahil ve okumamış tahsilsiz kesimin ferasetine (anlayış-sezgi) güveniyorum bu ülkede. Yani ülkeyi ayakta tutacak olanlar, okumamış, hatta ilkokul bile okumamış, üniversite okumamış cahil halktır” diyen Sebahattin Zaim Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Bülent Arı, Kasım 2016’da YÖK Denetleme Kurulu üyeliğine atandı.

atayan, dindar ve kindar nesil yetiştirmeye ant içmiş bir cumhurbaşkanı dönemine geldik.

İnanç temelli dünya görüşü ve dinci eğitimle kalkınmış dünyada tek devlet örneği yoktur ve olmayacağı açıktır. Halkının büyük çoğunluğu Müslüman olan 57 ülke arasında yönünü medeniyete ve bilime çeviren tek örnek ülke Türkiye idi. Bu aydınlanma ve gelişme tabii ki Atatürk'ün başlattığı devrimler sayesinde olmuştur. Son 17 yılda hız kazanan karşıdevrim malesef büyük ölçüde başarılı oldu. “Yeni Türkiye” anlayışı köklerini daha iyi salmak için yoğun bir çaba içinde. Eğitim sistemi de bundan nasibini alıyor tabii ki. Örgütlü cehalet, toplumun mutlu geleceğinin ancak bilimin ışığında bir aydınlanma ile olabileceğini kavrayamıyor. Bu gerçeği kavrayabilecek bakışa ve birikime sahip değiller ne yazık ki. İktidarını her şeye rağmen sürdürmek isteyenler bu cehaleti kutsayarak, “Ulusal kalkınma ve refah olmasa da olur, yeter ki iktidarı koruyayım” diyebilir. Eğitimde gerici dönüşümler sırf bu sebeplerden ısrarla sürdürülmektedir.

İktidarın bu politikalarının temel dayanaklarına baktığımızda özetle; eğitimde ısrarlı ve kararlı dincileşme dönüşümleri yanında, eğitimin neo-liberal piyasa koşullarına teslim ve teşvik edildiğini görüyoruz. İktidarın temel uygulamaları olan bu iki ana eksen eğitimde karşımıza dincileşme ve piyasalaşma olarak çıkıyor. Bu politikalar, Türk-İslamcı ve liberal-kapitalist iki eksenin birleştirilmesinin ürünüdür.

Kitabımda, Türk eğitim sisteminin genç cumhuriyetimizle birlikte yaşadığı (ve ne yazık ki çok iyi gelişmelerden bahsedemeyeceğimiz) hikâyesini ele alıyorum. Dönemler içinde değişen siyasal iktidarların dünya görüşlerine göre ilk el atılan yer eğitim sistemi oluyor. Sağından solundan çekiştirilen sistemin üzerindeki etkilerin en baskın olanının inanç eksenli olduğunu görüyor ve yaşıyoruz. Ulusun geleceğini oluşturacak

olan öğrenim gençliği rasyonel esaslar dışında, sadece siyasal iktidarın geleceğinin teminatı olarak görülür noktaya gelindi. Bu sebeple eğitim sisteminin sürekli manipüle edilmesi, ülkenin geleceğine telafisi güç zararlar veriyor.

Kitabın neler içerdiğinden, okura ne vaat ettiğinden ve kısıtlarından kısaca bahsedecek olursak; çalışma Türk eğitim sisteminin yaşadığı tüm sorunları ele alma iddiasında değil. Ben baştan sona sıkıntılı sistemin en önemli bölümüne, inanç eksenli eğitim anlayışına ve bir ölçüde de piyasacı kısmına ışık tutmaya çalıştım. Bu temel sorunlar da zaten diğer sorunların ana sebepleri olarak karşımıza çıkıyor çoğu zaman.

Kitap altı bölümden oluşuyor.

- İlk bölümde eğitimin toplumları yönlendirmedeki rolünden, İslam ülkelerinin kalkınamamasının sebeplerinden ve bugün geldiğimiz durumun kısa tarihçesinden bahsediyorum.
- İkinci bölümde Osmanlı döneminden günümüze kadar eğitim sistemlerimizin inanç ekseninde geçirdiği dönüşümleri inceliyorum.
- Üçüncü bölümde AKP'nin dayattığı 4+4+4 eğitim sistemi ile eğitimin dinselleştirilmesi ve piyasalaştırması çabalarını tüm yönleriyle ele almaya çalışıyorum.
- Dördüncü bölümde İmam-Hatipler projesini ve sonuçlarını ayrıntılı olarak ele alıyorum.
- Beşinci bölümde bu yeni eğitim sisteminin yarattığı sonuçları, eğitimin ve ülkenin geldiği durumu araştırma sonuçlarına dayanarak analiz etmeye çalışıyorum.
- Altıncı ve son bölümde ise, bu karanlıktan çıkmak için neler yapılması gerektiğini tartışıyorum.

İçinde bulunduğumuz durumu, buraya nerelerden geldiğimizi ve bu yaşananların gerçek sebeplerini tam tahlil edemediğimiz ve çözüm ve çıkış yönünü bulmamız da olanaklı olamayacaktır. Bu kitap çalışmamın öncelikle eğitim gençliğine, ailelerine ve eğitim emekçilerine, sonra konuya ve yaşadığı dönemin sorunlarına ilgi duyan tüm okurlara bir ışık olmasını ümit ediyorum. Sevgi ve saygılarımla.

Yusuf Fidan
Ağustos 2019 Güzelce/İstanbul